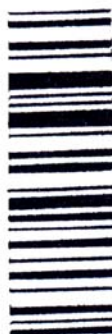

شماره داوطلب
نام خانوادگی و نام

خراسان رضوی
شهر

سروش اندیشه
مؤسسه فرهنگی هنری

کد آزمون: ۱۳۲۹

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود. جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد امام خمینی (ره)
اسلامی مؤسسه سروش
اندیشه حیات

پاسخنامه آزمون شبیه ساز کنکور

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۶۰ عدد	مدت پاسخگویی: ۱۶۵ دقیقه

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	ادبیات	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه
۴	روانشناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه
۵	عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ و جغرافیا	۲۵	۱۰۱	۱۲۵	۲۵ دقیقه
۷	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۸	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

به دانش فزای و به یزدان گرای، که او باد جان تورا رهنمای (فردوسی)

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۲

$$\begin{cases} D_f = \{-2, 3, 4, -1\} \\ D_g = \{-1, 4, -2, 5\} \end{cases} \Rightarrow D_{\frac{f \times g}{f}} = D_f \cap D_g - \{x | f(x) = 0\} = \{-1, 4, -2\} - \{4\} = \{-1, -2\}$$

دقت کنید که:

$$f(4) = 0$$

$$\begin{cases} \xrightarrow{x=-1} \frac{f(-1) \times g(-1)}{f(-1)} = \frac{4 \times 20}{4} = 20 \Rightarrow (-1, 20) \\ \xrightarrow{x=-2} \frac{f(-2) \times g(-2)}{f(-2)} = \frac{4 \times 8}{4} = 8 \Rightarrow (-2, 8) \end{cases} \Rightarrow 20 + 8 = 28$$

۲ - گزینه ۳ چون f تابع است، پس هر دو زوج مرتبی که دارای مؤلفه اول یکسان باشند، باید مؤلفه‌های دوم آنها نیز برابر باشد:

$$\begin{cases} (1, x - 2y) \\ (1, -7) \end{cases} \Rightarrow x - 2y = -7$$

$$\begin{cases} (9, 5) \\ (9, x + y) \end{cases} \Rightarrow x + y = 5 \Rightarrow \begin{cases} -x + 2y = 7 \\ x + y = 5 \end{cases} \Rightarrow 3y = 12 \Rightarrow y = 4 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 = 1 + 16 = 17 \\ -x - 4y = -1 - 16 = -17 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 + y^2}{-x - 4y} = \frac{17}{-17} = -1$$

۳ - گزینه ۱ با توجه به اطلاعات مسئله داریم:

$$\text{درآمد: } R(x) = 400x$$

$$P(x) = R(x) - C(x) = 400x - (x^2 + 200x + 200) = -x^2 + 200x - 200$$

$$\Rightarrow x_{max} = -\frac{b}{2a} = -\frac{200}{2(-1)} = 100$$

$$P(100) = -(100)^2 + 200 \times 100 - 200 = 35900 : \text{ بیشترین سود روزانه}$$

۴ - گزینه ۴ درباره نحوه قرارگیری کتاب‌های فیزیک شرطی داده نشده است. اما می‌خواهیم کتاب‌های ریاضی کنار هم باشند و کتاب‌های شیمی کنار هم نباشند. بنابراین تعداد حالت‌هایی را که فقط با شرط ۴ کتاب ریاضی کنار هم هستند را به دست می‌آوریم. سپس تعداد حالت‌هایی که هم کتاب‌های ریاضی و هم کتاب‌های شیمی کنار هم هستند (حالت نامطلوب) را از آن کم می‌کنیم:

$$\underbrace{4!}_{\text{بسته ریاضی}} \times \underbrace{6!}_{\text{بسته ریاضی و کتاب دیگر}}$$

$$\underbrace{4!}_{\text{بسته ریاضی}} \times \underbrace{2!}_{\text{بسته شیمی}} \times \underbrace{5!}_{\text{بسته شیمی و کتاب دیگر}}$$

$$\Rightarrow \text{تعداد حالت‌های مطلوب} = (4! \times 6!) - (4! \times 2! \times 5!) = 4!(6! - 5! \times 2!) = 24 \times (720 - 240) = 24 \times 480$$

۵ - گزینه ۲ با توجه به رابطه بازگشتی اگر n فرد باشد، مقدار جمله بعدی از ضابطه بالایی و اگر n زوج باشد از ضابطه پایینی به دست می‌آید.

$$\xrightarrow[n=1]{\text{فرد}} a_2 = \frac{1}{3} \times 3 + 1 = 1 + 1 = 2$$

$$\xrightarrow[n=2]{\text{زوج}} a_3 = 2 + 4 = 6$$

$$\xrightarrow[n=3]{\text{فرد}} a_4 = \frac{1}{3} \times 6 + 1 = 2 + 1 = 3$$

$$\frac{n=4}{\text{زوج}} \rightarrow a_5 = 3 + 4 = 7$$

$$\frac{n=5}{\text{فرد}} \rightarrow a_6 = \frac{1}{3} \times 7 + 1 = \frac{7}{3} + 1 = \frac{10}{3}$$

۶- گزینه ۲ جمله عمومی دنباله حسابی، $a_n = a_1 + (n-1)d$ و مجموع n جمله اول دنباله حسابی، $S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$ است.

$$a_3 + a_{10} + a_{14} + a_{17} = 24$$

$$a_1 + 2d + a_1 + 9d + a_1 + 13d + a_1 + 16d = 24 \Rightarrow 4a_1 + 40d = 24 \xrightarrow{\div 4} a_1 + 10d = 6 \quad (*)$$

$$S_{21} = \frac{21}{2}(2a_1 + (21-1)d) = \frac{21}{2}(2(a_1 + 10d)) \stackrel{(*)}{=} S_{21} = 21 \times 6 = 126$$

۷- گزینه ۱ تابع g پلکانی است، پس ضابطه‌های آن، نباید شامل متغیر باشند، پس x و x^2 را از بین می‌بریم:

$$2k - 1 = 0 \Rightarrow 2k = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{2}$$

$$m + 4 = 0 \Rightarrow m = -4$$

$$f(x) = \text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

$$f([k]) = f\left(\left[\frac{1}{2}\right]\right) = f(0) = 0$$

$$f(2m) = f(2(-4)) = f(-8) = -1$$

$$\Rightarrow \text{عبارت مطلوب} = 3(0) - (-1) = 1$$

۸- گزینه ۱ گزاره شرطی زمانی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد. بنابراین:

$$p \Rightarrow (\sim q \vee r) \equiv F \Rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ (\sim q \vee r) \equiv F \Rightarrow \sim q \equiv F, r \equiv F \end{cases}$$

پس گزاره‌های p و q درست هستند و گزاره r نادرست است. در نتیجه:

$$[(\underbrace{p}_T \Rightarrow \underbrace{q}_T)] \wedge (\underbrace{r}_F \vee \underbrace{\sim q}_F) \Leftrightarrow \underbrace{p}_T \equiv (T \wedge F) \Leftrightarrow T \equiv F$$

۹- گزینه ۲ برای این که عدد بین ۳۰۰۰ و ۵۰۰۰ باشد، باید یکان هزار عدد مطلوب ۳ یا ۴ باشد و از طرفی عدد زوج است، پس رقم یکان باید زوج باشد، در نتیجه:

$$\frac{1}{\text{رقم ۳}} \times \frac{4}{\text{رقم زوج}} \times \frac{3}{\text{رقم زوج}} \times \frac{3}{\text{رقم زوج}} = 36$$

$$\frac{1}{\text{رقم ۴}} \times \frac{4}{\text{رقم زوج}} \times \frac{3}{\text{رقم زوج}} \times \frac{2}{\text{رقم ۰ یا ۵}} = 24 \xrightarrow{\text{اصل جمع}} 36 + 24 = 60$$

۱۰- گزینه ۴

$$\xrightarrow{x=-5} 25m + (4m+2)(-5) - 10 = 0 \Rightarrow 5m - 20 = 0 \Rightarrow m = 4$$

$$mx^2 + (4m+2)x - 10 = 0 \xrightarrow{m=4} 4x^2 + 18x - 10 = 0 \Rightarrow (2x)^2 + 9(2x) - 10 = 0 \Rightarrow (2x+10)(2x-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x+10=0 \Rightarrow 2x=-10 \Rightarrow x=-5 \\ 2x-1=0 \Rightarrow 2x=1 \Rightarrow x=\frac{1}{2} \end{cases} \text{ جواب دیگر } \checkmark$$

۱۱- گزینه ۱ ارزش $p \Rightarrow \sim p$ نادرست است، پس ارزش p درست است. ضمناً ارزش $p \Leftrightarrow \sim p$ درست است ولی چون $p \sim p$ نادرست است، پس q هم نادرست خواهد بود. حالا

سراغ گزینه‌ها می‌رویم:

$$۱) [r \Rightarrow (p \vee q)] \equiv [r \Rightarrow \underbrace{(T \vee F)}_T] \equiv T$$

$$۲) [(p \vee \sim r) \Rightarrow q] \equiv [\underbrace{(T \vee \sim r)}_T \Rightarrow F] \equiv F$$

$$۳) [\sim (p \wedge q) \Rightarrow \sim r] \equiv [\underbrace{\sim (T \wedge F)}_T \Rightarrow \sim r] \equiv \sim r$$

$$۴) p \wedge q \wedge r \equiv T \wedge F \wedge r \equiv F$$

۱۲ - گزینه ۴ می‌دانیم بین جمله‌های متوالی دنباله هندسی رابطه زیر برقرار است:

$$a, b, c \Rightarrow b^2 = a \times c \quad , \quad a, b, \boxed{c}, d, e \Rightarrow c^2 = a \times e$$

بنابراین داریم:

$$\frac{۴}{۳}, x, y, z, \frac{۱۶}{۲۷} \Rightarrow y^2 = \frac{۴}{۳} \times \frac{۱۶}{۲۷} = \frac{۶۴}{۸۱} \Rightarrow y = \pm \sqrt{\frac{۶۴}{۸۱}} = \pm \frac{۸}{۹}$$

اگر r مثبت باشد همه جملات مثبت و اگر r منفی باشد، جملات یکی در میان مثبت و منفی هستند. پس $y = \frac{۸}{۹}$ قابل قبول است.

۱۳ - گزینه ۲ جمله اول، ۲ برابر اختلاف مشترک یعنی $(a_1 = ۲d)$ است و جمله دوازدهم $a_{12} + 11d$ است. در نتیجه:

$$a_{12} = ۲۶ \Rightarrow a_1 + 11d = ۲۶ \xrightarrow{a_1=2d} ۲d + 11d = ۲۶ \Rightarrow ۱۳d = ۲۶ \Rightarrow d = ۲ \Rightarrow a_1 = ۲ \times ۲ = ۴$$

$$a_7 = a_1 + 6d = ۴ + 6 \times ۲ = ۱۶$$

۱۴ - گزینه ۳ الف) $-۳ > -۶$ یا $۳+۴ = ۸$ یا $۳+۴ = ۸$ درست

ب) $(\sqrt{۲})^2$ عددی گنگ است یا $-۲^۴ = ۱۶$ نادرست
عدد گویا است $۲ = (\sqrt{۲})^2$ (نادرست) $-۲^۴ = -۱۶$ (نادرست)

پ) هر ماه حداقل ۴ هفته دارد و ۳۱ عددی اول است درست

ت) $۹ \leq (-۳)^2$ و $(-\sqrt{۲}) > -\sqrt{۳}$ درست
 $۹ \leq ۹$ (درست) $\approx -۱,۴ > \approx -۱,۷$

۱۵ - گزینه ۱ ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ است. بنابراین:

$$f(x) = x \Rightarrow \frac{ax^2 + bx + c}{۲x + ۵} = x \xrightarrow{\text{طرفین وسطین می‌کنیم}} ax^2 + bx + c = ۲x^2 + ۵x$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = ۲ \\ b = ۵ \\ c = ۰ \end{cases}$$

مطلوب سوال: $ac + b \Rightarrow ۲(۰) + ۵ = ۵$

۱۶ - گزینه ۳ هر عددی می‌تواند باشد، چون در ضابطه $(n - ۳)$ متغیر x وجود ندارد، از طرفی چون ضابطه دوم به ازای مقدار $x = ۱$ همواره یک عدد است، پس ضابطه دوم نیز به ازای هر مقدار k ثابت است.

در ضابطه اول ضریب x^2 باید برابر صفر باشد در نتیجه: $m - ۱ = ۰ \Rightarrow m = ۱$

۱۷ - گزینه ۳ چون واریانس داده‌های $d + ۳$ و $۲c - ۱$ و $b + ۲$ و a برابر صفر است، پس این داده‌ها با هم برابرند. از طرفی میانگین آن‌ها برابر ۹ است، پس همه آن‌ها برابر ۹ هستند.

$$a = ۹, b + ۲ = ۹ \Rightarrow b = ۷$$

$$۲c - ۱ = ۹ \Rightarrow c = ۵, d + ۳ = ۹ \Rightarrow d = ۶$$

داده‌های ۸ و ۴ و ۵ و d و c و b و a به صورت زیر است:

$$۹, ۷, ۵, ۶, ۵, ۴, ۸ \Rightarrow \text{مد} = ۵$$

داده‌ها را مرتب می‌کنیم
 $۴, ۵, ۵, \boxed{۶}, ۷, ۸, ۹$
میان‌ه = ۶

$$\Rightarrow \text{مجموع میان‌ه و مد} = ۵ + ۶ = ۱۱$$

۱۸ - گزینه ۳ با بررسی سه جمله اول مشخص می‌کنیم که کدام دنباله حسابی است.

حسابی نیست (هندسی است). $a_1 = 4\sqrt{2}$, $a_2 = 8\sqrt{2}$, $a_3 = 16\sqrt{2}$

حسابی است و $d = \sqrt{2}$ است. $b_1 = 3\sqrt{2}$, $b_2 = 4\sqrt{2}$, $b_3 = 5\sqrt{2}$

$$b_7 = \sqrt{2} \times 7 + 2\sqrt{2} = 9\sqrt{2}$$

۱۹ - گزینه ۳ ابتدا داده‌ها را به غیر از x از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۱۰, ۲۳, ۲۴, ۲۵, ۲۶, ۳۰, ۳۷

در این ۷ داده، میانه برابر ۲۵ است. همچنین میانگین ۷ داده برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{10 + 23 + 24 + 25 + 26 + 30 + 37}{7} = 25$$

بنابراین با اضافه کردن داده ۲۵ = x به داده‌ها میانه و میانگین برابر ۲۵ می‌شوند.

۲۰ - گزینه ۱

$$A \text{ مساحت دایره} = \pi r^2 = 3 \times 3 \times \pi = 9\pi$$

$$B \text{ مساحت دایره} = \pi r^2 = 2 \times 2 \times \pi = 4\pi$$

$$\frac{\text{حجم جعبه } B}{\text{حجم جعبه } A} = \frac{6 \times 7 \times 4\pi}{3 \times 4 \times 9\pi} \Rightarrow \frac{\text{حجم جعبه } B}{\text{حجم جعبه } A} = \frac{168\pi}{108\pi} = \frac{14}{9}$$

۲۱ - گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) اصل تفسیر طبری به زبان عربی نوشته شده است.

(د) نثر این دوره ساده و روان و موضوعات آن حماسی، ملی و تاریخی است.

(و) ابوعلی سینا در زمینه طب، فلسفه و علوم دینی تبحر داشت.

۲۲ - گزینه ۱ آثار ذکر شده در این گزینه همگی مربوط به دوره بیداری‌اند. گلشن صبا از صبای کاشانی (رد گزینه ۲)، گنجینه نشاط از نشاط اصفهانی (رد گزینه ۳) و خداوندنامه از صبای کاشانی (رد گزینه ۴) از آثار دوره بازگشت هستند.

۲۳ - گزینه ۴ منظومه‌های درخت آسوریک و یادگار زریران، هردو اصلی پارتی دارند و «یادگار زریران» جنبه‌ای دینی دارد.

۲۴ - گزینه ۳ بررسی موارد نادرست:

گزینه ۱: دری، نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.

گزینه ۲: یعقوب لیث صفاری با زبان عربی آشنایی نداشت و اجازه نداد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود.

گزینه ۴: امرای سامانی با تأکید بر ضرورت تألیف به زبان فارسی دری و گردآوری تاریخ و روایات گذشته ایرانی، در برابر خلافت بغداد به هویتی مستقل دست پیدا می‌کنند.

۲۵ - گزینه ۳ عبارات گزینه «۱»، «۲» و «۴» مربوط به قرن دهم و عبارت گزینه «۳» مربوط به قرن یازدهم است.

۲۶ - گزینه ۱ نیما در «فقنوس» تغییراتی در اصول و ضوابط شعر سنتی ایجاد کرد و تجدیدی را که از مشروطه آغاز شده و به افسانه او رسیده بود، تکامل بخشید.

۲۷ - گزینه ۳ هرچند در قرن نهم ادبیات رونقی تازه گرفت و جامی و دولت‌شاه کتاب‌های ادبی ارزشمندی نوشتند، اما رونق ادبیات این دوره بنیادی نبود و کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی بود.

۲۸ - گزینه ۴ پاسخ درست؛

در بیت «الف» جناس تام // واژه «لعل» استعاره از لب است و «لعل» دوم مجازاً به معنی سرخ است.

در بیت «ب» تلمیح وجود دارد و اشاره می‌کند به داستان بهرام گور.

بیت «ج» استعاره (چنگ زدن نسیم صبح تشخیص است و هر تشخیصی استعاره محسوب می‌شود).

بیت «د» تشبیه بلیغ اضافی «تنور سینه» // بیت «ه» ترصیع دارد.

۲۹ - گزینه ۴

بیت «۴» هشت استعاره دارد: نافه مشک: استعاره از مو / گل: استعاره از صورت / بدر منیر: استعاره از صورت / شب: استعاره از مو / مشک سیه: استعاره از زلف / ماه: استعاره از صورت / سنبل تر: استعاره از زلف / لاله: استعاره از صورت

بررسی سایر ابیات:

بیت «۱» شب: استعاره از مو / مه: استعاره از رخ / غالیه: استعاره از مو / خط ریحان: استعاره از موی تازه رسته بر صورت / یاقوت: استعاره از لب ← ۵ استعاره

بیت «۲» فندق: استعاره از ناخن / شقایق: استعاره از چهره / سنبل: استعاره از زلف / نرگس: استعاره از چشم / سمن: استعاره از چهره / مرورید: استعاره از اشک ← ۶ استعاره

بیت «۳» مشک: استعاره از مو / ارغوان: استعاره از چهره / پرنیان: استعاره از بدن ← ۳ استعاره

۳۰ - گزینه ۴ تشبیه تو به یوسف و ایهام در واژه عزیز (اول) که در دو معنای گرمای و عزیز مصر کاربرد دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: جناس: ندارد / مجاز: شهر (مجاز از مردم شهر)
- گزینه «۲»: حس آمیزی ندارد / مجاز: هزار (مجاز از مقدار زیاد)
- گزینه «۳»: استعاره: ندارد / لفونشر: لفاها (بناگوش و طره)، نشرها (صبح و شام)
- ۳۱ - گزینه ۱ در بیت این گزینه، ایهام وجود دارد نه ایهام تناسب.
- «فلاح» ایهام دارد: ۱. رستگاری ۲. بخشی از اذان (حی علی الفلاح)
- ایهام در سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»: راه و آهنگ، ایهام تناسب دارند. (از اصطلاحات موسیقی)
- گزینه «۳»: رخ و کیش، ایهام تناسب دارند. (از اصطلاحات شطرنج)
- گزینه «۴»: کلمات راست و مخالف و ادوار، ایهام تناسب دارند. (از اصطلاحات موسیقی)
- ۳۲ - گزینه ۴ تنها در این گزینه است که شاعر در هر مصرع ادعایی کرده و خبری از آوردن مصداق برای این ادعاها نیست. همچنین نمی‌توان میان واژه‌های مصرع اول و مصرع دوم تناظر معنایی برقرار نمود. در سایر ابیات شاعر در مصرعی ادعایی کرده و برای آن ادعا در مصرع دیگر مصداق آورده است.
- ۳۳ - گزینه ۳ استعاره: «ای شمع...» / تشبیه: «صحرای عدم» / جناس: «بر» و «سر» / تضاد: «عدم» و «هستی»
- ۳۴ - گزینه ۴ تشبیه: در بیت اول ← آتشین رخسار، در بیت دوم ← دود آه، در بیت سوم ← مهر رخت تشخیص: در بیت اول ← دیدن و فریاد داشتن برای سپند، در بیت دوم ← داشتن دیده برای سیارگان و چشم برای اختر در بیت سوم ← داشتن دیده برای سحاب حسن تعلیل: در بیت اول ← علت جستن اسفند بر آتش دیدن معشوق آتشین رخسار است، در بیت دوم ← علت خاموش شدن ستاره‌ها و سیاره‌ها هنگام روز این است که دود آه شاعر در چشمشان می‌رود. در بیت سوم ← علت بارش باران از ابر (گریه ابر) این است که دود دل سوخته شاعر در چشم ابر رفته است. مراعات نظیر: در بیت اول: سپند و آتش / در بیت دوم: سیارگان و اختر / در بیت سوم ← سوخته و دود بررسی سایر آرایه‌ها: استعاره مصرحه: در هیچ‌یک از ابیات وجود ندارد. کنایه: در بیت دوم ← تیره شدن دیده سیارگان کنایه از خاموش شدن درخشش ستارگان با بالا آمدن خورشید / در بیت سوم ← دل سوختن کنایه از رنج کشیدن جناس: در بیت اول ← در و سر ایهام تناسب: در هیچ‌یک از ابیات وجود ندارد. مجاز: در هیچ یک از ابیات وجود ندارد. ایهام: در بیت سوم ← مهر (۱- خورشید ۲- عشق)، سوخته (۱- رنج کشیده ۲- سوخته توسط آتش)
- ۳۵ - گزینه ۲
- بررسی موارد «الف» و «د»:
- الف) ترکیب «سیه‌بخت» حس آمیزی و کنایه از «بدبخت و بدطالع» بودن است.
- د) عبارت «سرد و گرم روزگار را ندیدن» حس آمیزی است و این عبارت «کنایه از بی تجربه بودن» است.
- بررسی سایر مورد:
- ب) فاقد حس آمیزی
- ج) «شنیدن بو» حس آمیزی است اما این عبارت دارای کنایه نیست.
- ۳۶ - گزینه ۱

ابیات ب و ه آرایه موازنه و بیت ج آرایه ترصیع دارد.

در بیت ب واژگان «قطره - تار»، «خون - موی»، «جوشان - نالان» و «دل - تن» به ترتیب سجع‌های متوازن، متوازن، متوازی و متوازن دارند و بیت در کل آرایه موازنه دارد.

در بیت ه واژگان «عون - تیغ»، «دولت - نصرت»، «عالم - گیتی»، «دوستان - دشمنان» و «بسپار - بستان» به ترتیب سجع‌های متوازن، متوازی، متوازن و متوازن دارند و بیت در کل آرایه موازنه دارد.

در بیت ج واژگان «ابر - صبر»، «وفا - سخا»، «چیست - نیست» و «شرمنده - جوینده» همگی سجع متوازی دارند و بیت در کل آرایه ترصیع دارد.

۳۷ - گزینه ۴ وزن بیت «د» از تکرار «مفاعیلن» ساخته شده است.

أَلَا كِ مٌ	دِ مِی بَ رَد	بِ یَا رِ عَم	گُ سَا رِ مَن
- U - U	- U - U	- U - U	- U - U

۳۸ - گزینه ۲ بررسی وزن مصراع‌ها به ترتیب:

(د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مثنیٰ محذوف)

(هـ) فاعولن فاعولن فاعولن (مقارِب مثنیٰ سالم)

(الف) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنیٰ سالم)

وزن سایر مصراع‌ها:

(ب) مفعول مفاعلن مفاعیلن یا مستفعل فاعلاتن مفعولن (هزج مسدس اُخرِب مقبوض) نام بحر در کتاب درسی نیامده است.

(ج) مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلن (ناهمسان چندلختی)

۳۹ - گزینه ۴ اختیار وزنی قلب ندارد. اختیار وزنی ابدال در رکن اول مصراع دوم

او	رَ	هـ	حُش	می	زَ	نَد	زَق	ص	بَ	ران	می	کُ	نم
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
هر	دم	با	زی	ی	نو	عِش	ق	بَ	را	زَد	مَ	را	
-	-	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-	
مفتعلن				فاعلن				مفتعلن				فاعلن	

اختیارهای سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ابدال: در رکن سوم مصراع دوم (حاصل از) - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای سوم مصراع اول (تی)

گزینه ۲: ابدال: در رکن اول مصراع دوم (پر کن از) - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای دوازدهم مصراع اول (م)

گزینه ۳: ابدال: در رکن سوم مصراع اول (گوید کن) - حذف همزه در «فسوس او» و «درآرد»

۴۰ - گزینه ۳

زن	دِ	گی	در	آن	وقت	حُو	ضِ	مو	سی	قی	بود
-	U	-	-	-	-	-	U	-	-	-	-
فاعلتن			فع لن			فاعلتن			فع لن		

اگرچه این مصراع از میان شعر نیمایی انتخاب شده است اما تمامی شرایط دولختی بودن را داراست.

بَر	ق	أز	پو	لَ	کِ	ما	رف	ت	کِ	رفت
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
فاعلتن			فاعلتن				فاعلن			

-۱

تُ	ب	مان	با	مَ	ن	تَن	ها	تُ	ب	مان
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
فاعلتن			فاعلتن				فاعلن			

مَ	را	مه	رِ	تُ	دَر	دِل	جا	و	دا	نیست
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
مفاعیلن			مفاعیلن				فاعلن			

هر دو مصراع همسان تک‌لختی هستند.

-۲

مَن	قَ	طا	ری	دی	دم	رُو	شَ	نا	یی	می	برد
-	U	-	-	-	-	-	U	-	-	-	-
فاعلتن			فع لن			فاعلتن				فع لن	

آن	دو	ه	حُف	ت	می	د	ه	دا	زا	رم
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	-
مستفعل			مفاعل				مفعولن			

مصراع اول همسان دولختی و مصراع دوم ناهمسان است.

۴-

آ	هی	ش	پ	ب	زُر	گ	ت	دَر	مَن	رُ	سو	ب	کن
-	-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مستفعلن				مفاعل			مستفعلن				فعل		

دَر	پ	نا	هت	بَر	گ	با	ر	مَن	ش	کُفت
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن				فاعلن			

مصراع اول ناهمسان و مصراع دوم همسان تک‌لختی هستند.

۴۱ - گزینه ۲

وزن گزینه «۲» «مفعول مفاعلن مفاعیلن» یا «مستفعل فاعلاتن مستفعل» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع

۳- فاعولن فاعولن فاعولن فعل

۴- مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

درسنامه سوال:

نکته: معمولاً ابیاتی را که با «مفعول» شروع می‌شوند می‌توانیم به دو صورت تقسیم‌بندی هجایی کنیم به جز ابیاتی که حاصل از تکرار رکن «مستفعلن» می‌باشند.

۴۲ - گزینه ۳

وزن مصراع‌های «الف» و «ه» درست و وزن سایر موارد نادرست است.

تقطیع هجایی مصراع‌ها:

الف- بلغزید دستم از آن زلف مشکین											
ب	لغ	زی	د	دس	تم	ا	زان	زل	ف	مش	کین
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
فاعولن			فاعولن			فاعولن			فاعولن		

ب- دو خواب‌آلوده برپودند عقل از دست بیداران														
د	خا	با	لو	د	پر	بو	د	عق	لز	دس	ت	بی	دا	ران
U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن						

ج- نیست تو را به جز میان یک سر موی بر بدن

نِیَـ	سَـت	تُـ	رَا	بِـ	جُـزْ	مِـ	یَاـن	یَـکْ	سَـ	رِـ	مُو	یَـ	بَـرْ	بِـ	دَـنْ
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
مفعول				مفاعل				مفعول				فاعل			

*وزن بیت «ج» مفعول مفاعل مفعول مفاعل است و این وزن از شاخهٔ اوزان همسان دولختی است که در درس یازدهم علوم و فنون سال یازدهم با آن آشنا می‌شوید. تاملندی‌های خفن باید بتوانند در این آزمون تشخیص بدهند که این مصراع بر وزن «مفعول مفعول مفعول مفاعل» نیست.

د- پیش رویت شمع تا چند ایستد

بِیَـ	شِـ	رُو	یَـتْ	شَـمَـ	عِـ	تَا	چَـنَـ	دِیَـ	سِـ	تَـدْ
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن				فاعل			

ه- لطف الهی بکند کار خویش

لَطْ	فِـ	ءِـ	لَا	هَی	بِـ	کُـ	نَـدْ	کَا	رِـ	خِیْشِ
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
مفعول			مفعول				فاعل			

۴۳ - گزینه ۲ بررسی حذف همزه در ابیات:

- عالم تمام اوست که را جست‌وجو کنند؟ (۳ تا)
 قفس در هم شکست این مرغ، خرم بوستانی کو؟ (۲ تا)
 کان فریب است اینکه ما صدمبار دیگر خورده‌ایم (۳ تا)
 مست گفت: ای دوست این پیراهن است افسار نیست (۳ تا)

- ۱) ای غفلت! آبروی طلب بیش از این مریز
 ۲) دل از عشق کهن بگرفت از نو دلستانی کو؟
 ۳) وحشی! آن چشمت اگر خواند به خود نادیده کن
 ۴) محتسب مستی به ره دید و گریانش گرفت

۴۴ - گزینه ۴

وزن گزینهٔ «۴» مفاعل مفاعل مفاعل مفاعل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- مفعول مفاعل مفعول مفاعل

۲- مستفعل فع مستفعل فع یا فعل فعولن فعلن فعلون

۳- مستفعل فعلن مستفعل فعلن یا مفعول مفعول مفعول مفعول

۴۵ - گزینه ۳ وزن این بیت فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مسدس سالم) است.

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: فعولن فعولن فعولن فعولن: متقارب مثنی سالم

گزینهٔ «۲»: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل: رجز مثنی سالم

گزینهٔ «۴»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن: هزج مسدس محذوف

۴۶ - گزینه ۲ الف: نه قافیهٔ درونی دارد نه ذوقافیتین؛ واژگان قافیه: سلسبیل و سبیل

ب: قافیهٔ درونی ندارد اما ذوقافیتین دارد؛ واژگان قافیه: ۱- بسیار و بیکار ۲- جهان و کمان

ج: قافیهٔ درونی دارد: ابل، گل و دل - ذوقافیتین ندارد.

د: نه قافیهٔ درونی دارد نه ذوقافیتین.

ه: قافیهٔ درونی دارد: ۱- شکرها و قمرها ۲- داند و سازد - ذوقافیتین ندارد.

۴۷ - گزینه ۴

کلمات قافیه «کنند» و «می‌روند» است و «ند» در هر دو واژهٔ قافیه شناسه است و الحاقی محسوب می‌شود و «کن» و «می‌رو» قافیه نمی‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱) کلمات قافیه «بی‌پایان» و «خداجویان» است و «ان» حروف اصلی است.

گزینه ۲) کلمات «ولوله‌ها» و «غلغله‌ها» قافیه هستند و «ه» حرف الحاقی و «ل» و «ل» حروف اصلی است؛ هر چند این دو واژه در مصوت کوتاه با هم اختلاف دارند اما به دلیل داشتن حرف الحاقی قافیه درست است.

گزینه ۳) واژه‌های قافیه «میر: بمیر» و «میر: امیر» است؛ زیرا «جناس تام» هستند و «یر» حروف اصلی است.
درست‌نامه سوال:

بعضی از عیوب قافیه:

- ۱- اختلاف در صامت مانند: عدل و فضل که در صامت «د» و «ض» اختلاف دارند.
- ۲- اختلاف در مصوت مانند «گل» و «دل» که در مصوت کوتاه اختلاف دارند.
- ۳- نداشتن حروف اصلی مشترک: مانند «علی» و «کشتی»، زیرا مصوت بلند «ی» الحاقی است و قبل از آن حروف مشترکی ندارند.
- ۴- یکی از حروف «روی» متحرک و دیگری ساکن باشد مانند نشسُ او، مسِت او و...

۴۸ - گزینه ۲

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۲) ← تأثیر آواز خوش بر شتر و حیوانات

مفهوم گزینه ۱) ← اشاره به آواز برای شتر می‌کند اما تأثیر آن را نگفته

مفهوم گزینه ۳) ← سختی فراق

مفهوم گزینه ۴) ← انتظار رسیدن معشوق

درست‌نامه سوال:

حدی، سرود و آوازی است که ساربانان عرب می‌خوانند و با آن شترها را به وجد می‌آورند که سریع‌تر حرکت کنند. حادی، یعنی کسی که حدی می‌خواند و با آهنگ و سرود خاصی بر شترها تأثیر می‌گذارد. از طرفی می‌توان به این اتفاق چنین هم نگریست که حتی جانوری مثل شتر هم از موسیقی بهره می‌برد و تأثیر می‌گیرد پس اگر انسان چنین نمی‌شود و لذت و ارتباطی با سرود و موسیقی ندارد، حتماً ایرادی دارد. انسان در این زمینه نباید از حیوان کمتر باشد. ابیات زیر همگی به تأثیر موسیقی بر حیوانات اشاره دارند:

- ۱- بانگ حدی بشنو و صوت درای شو چو شتر گرم‌رو و تیزپای
- ۲- به صوت خوش چو حیوان است مایل ز حیوان کم نشاید بودن ای دل
- ۳- نبینی شتر بر نوای عرب که چونش به رقص اندر آرد طرب؟
- ۴- به نزد عقل ز حیوان کم است انسانی که نبودش اثر دلپذیری از آواز
- ۵- آدمی بنده تنبور و نی و چنگ و دف است چون تو را ذوق طرب نیست کم از حیوانی

۴۹ - گزینه ۳

مفهوم مشترک ابیات (۱)، (۲) و (۴) ← پیشگیری کردن و از ابتدا جلوی خطر و ضرر را گرفتن (بند باید کرد سیلی را ز سر - مار را قبل از نیش زدن باید کشت - بکش آتش خرد پیش از گزند)

مفهوم گزینه ۳) ← شدت اندوه سعدی که اشک او چون سیلاب می‌شود.

درست‌نامه سوال:

قبل از وقوع اتفاق بد، باید به فکر آن بود و راه چاره‌ای داشت. پیشگیری از اتفاقات بد، نشانه عقل است. وقتی که کار از کار گذشت، چاره کردن و تصمیم گرفتن، دیگر فایده‌ای ندارد. نوحه‌دارو بعد از مرگ سهراب به هیچ دردی نمی‌خورد. همیشه باید آینده‌نگری کرد و از وقوع بدی‌ها و مشکلات جلوگیری و پیشگیری کرد. به قول معروف پیشگیری مهم‌تر از درمان است!

۵۰ - گزینه ۱

مفهوم مشترک ابیات «ب»، «ج» و «د» ← بزرگی به ظاهر و مقامات ظاهری نیست و ارزش ذاتی و جوهری است.

(اگر هما که پرنده سعادت است نباشد جغد شوم جای او را نمی‌گیرد - بزرگی جسم ارزش و هنر نیست. خار بر سر دیوار نشانه ارزش آن نیست)

مفهوم بیت «الف» ← سختی‌های عشق هم برای عاشق دلریا و جذاب و آسان است.

مفهوم بیت «ه» ← هیچ چیزی جای معشوق را نمی‌گیرد و دنیا را هم با او نمی‌توان عوض کرد.

درست‌نامه سوال:

بزرگی هر کس به اصل و وجود و استعدادها و هنرهای اوست نه به ظاهر و هیكل و مقام‌های دنیایی و ظاهری. هر کس که در ظاهر بزرگ است الزاماً در حقیقت و واقع، بزرگ نیست. چه بسیار انسان‌های با مقام و بزرگی ظاهر که دارای ذات و گوهر و هنری ارزشمند نیستند. مثلاً چشم ما در ظاهر از ابروی ما پایین‌تر است اما در حقیقت، چشم، ارزش بیشتری نسبت به ابرو دارد. پس نباید به ظاهر قضاوت کرد و ظاهر، ملاک نیست.

بسته سبز کنکور انسانی دفترچه ۹۶

- ۵۱ - گزینه ۴ تشریح عبارت نادرست: ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط و گسترش آن جلوگیری کند.
- ۵۲ - گزینه ۱ تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۲»: عبارت اول: مربوط به شناخت علمی است، در صورتی که به شناخت عمومی اشاره شده است.
- گزینه «۳»: عبارت اول: دانش علمی با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید.
- گزینه «۴»: عبارت اول: جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند. عبارت دوم هم مربوط به شناخت علمی است.
- ۵۳ - گزینه ۱ به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.
- علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.
- در این مورد علوم اجتماعی به استفاده صحیح از علوم طبیعی کمک می‌کند.
- تنظیم سلاقی و نظرات با محتوای رسانه‌ها به این موضوع اشاره دارد که امروزه، فناوری بر زندگی بشر سیطره یافته و او را کنترل می‌کند.
- ۵۴ - گزینه ۱ الف) چالش اصلی بین کشورهای غنی و فقیر است.
- ب) مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد؛ زیرا برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب، نیست.
- ۵۵ - گزینه ۴ از تأثیرات جهان ماوراءالطبیعه بر جهان اجتماعی این است که سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند و درهای آسمان را بر عدالت‌پیشگان می‌گشاید و ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گذارد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: تأثیر جهان ماوراءالطبیعه بر جهان طبیعی
- گزینه «۲»: تأثیر جهان طبیعت بر جهان اجتماعی
- گزینه «۳»: تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی
- ۵۶ - گزینه ۲ بررسی عبارت‌های نادرست:
- الف) مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد.
- ب) مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست.
- د) چالش بلوک شرق و غرب، یک چالش جهانی بود نه منطقه‌ای.
- ۵۷ - گزینه ۲ در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند اما در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.
- هر دو استبداد قومی و قبیله‌ای و استعماری، هویتی غیراسلامی داشتند (شبهت)، اما استبداد قومی و قبیله‌ای به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (تفاوت)
- ۵۸ - گزینه ۱ بررسی عبارت‌های نادرست:
- الف) موضوع فلسفه و علوم طبیعی با هم تفاوت دارد.
- د) فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. این قوانین شامل همه موجودات می‌شود.
- ۵۹ - گزینه ۳ عبارت اول و سوم، مربوط به دیدگاه منوالفکران غرب‌گرا است.
- عبارت دوم، مربوط به لیبرالیسم اولیه است.
- عبارت چهارم، در امپراتوری و جهان‌گشایی‌ها رخ می‌دهد.
- ۶۰ - گزینه ۳ قشربندی در همه زمان‌ها و مکان‌ها: مدل لیبرالی
- عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند: مدل کمونیستی
- خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند: مدل کمونیستی
- مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود: عدالت اجتماعی
- ۶۱ - گزینه ۱ عبارت اول: جامعه‌شناسی انتقادی
- عبارت دوم و سوم: جامعه‌شناسی تبیینی
- عبارت چهارم: جامعه‌شناسی انتقادی
- ۶۲ - گزینه ۳ - میرزای نائینی بر حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه تأکید می‌کرد.
- در قوم‌نگاری جامعه‌شناسی محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته است.

- ساختار اجتماعی، قواعد اقتصادی را با قواعد سیاسی هماهنگ می‌کند.

۶۳ - گزینه ۲ از مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. نظریه جنگ تمدن‌ها که هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. طبق این نظریه، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

۶۴ - گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست - نادرست (جامعه‌شناسی تفسیری و انتقادی)

گزینه «۲»: درست - درست - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (جامعه‌شناسی تفسیری) - نادرست (جامعه‌شناسی انتقادی)

گزینه «۴»: درست - نادرست (جامعه‌شناسی تفسیری) - درست

۶۵ - گزینه ۳ رد گزینه‌های نادرست:

گزینه (۱): قسمت اول - هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

گزینه (۲): قسمت سوم - جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان‌ها بحث می‌کنند.

گزینه (۴): قسمت دوم - برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر می‌کنند، مانند جایگاه فرد در جهان اجتماعی که تابع دانایی، دارایی و ... است.

۶۶ - گزینه ۴ تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب) کودکان در ابتدا هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند.

(ت) کودکان در دوره دبستان علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند.

۶۷ - گزینه ۲ استفاده از نمودار، برجسته کردن مفاهیم و خلاصه‌نویسی ← استفاده از چند روش حرکتی

بیش‌تر افرادی که می‌گویند حافظه ما ضعیف است، مشکل توجه دارند، نه حافظه ← پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت

استفاده از مثال برای فهماندن مفهوم ← بسط معنایی

برجسته کردن تفاوت‌های ۲ مفهوم ← تمایزبخشی

۶۸ - گزینه ۲ روان‌شناسی سلامت شاخه‌ای از روان‌شناسی است که از یافته‌های این علم برای پیشگیری و درمان بیماری‌های جسمی بهره می‌برد.

۶۹ - گزینه ۲ در هر موقعیت مسئله، با دو حالت وجود مسئله (وضعیت موجود) و حالت دسترسی به راه‌حل (وضعیت مطلوب) مواجه هستیم. در این روش حل‌کننده مسئله تلاش می‌کند فاصله این دو وضعیت را کاهش دهد.

۷۰ - گزینه ۳ سبک تصمیم‌گیری منطقی، بهترین سبک تصمیم‌گیری است.

از جمله موقعیت‌های پرخطر، پاسخ دادن به پیام‌های ناشناس در فضای مجازی است.

تصمیم‌گیری‌های شتاب‌زده و بدون تفکر، علاوه بر آسیب فرد، آسیب‌های روانی اجتماعی همچون اعتیاد، ایدز، بزهکاری، خشونت، بی‌بندوباری و تصادفات جاده‌ای را به دنبال دارد.

۷۱ - گزینه ۱ انتخاب هدف با رسیدن به موفقیت متفاوت است. انتخاب هدف، امید به موفقیت را به همراه می‌آورد.

۷۲ - گزینه ۳ تصمیم‌گیری در کودکان مبتنی بر پردازش ادراکی و تصمیم‌گیری در نوجوانان بر مبنای پردازش مفهومی است. تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش مفهومی کارآمدتر از تصمیم‌گیری مبتنی بر پردازش ادراکی است.

۷۳ - گزینه ۴

زمان بازیابی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	نوع رمزگردانی	مراحل حافظه
			انواع حافظه
حدود نیم ثانیه	نامحدود	حسی	حسی
چند دقیقه	2 ± 7 ماده	حسی (همراه با توجه)	کوتاه مدت
از چند دقیقه تا آخر عمر	نامحدود	عمدتاً معنایی	بلندمدت

۷۴ - گزینه ۳ علاقه‌مندی یک فوتبالیست ماهر به انجام تمرینات تحت تأثیر عضویت در یک تیم مشهور، نمونه‌ای از انگیزه بیرونی است.

۷۵ - گزینه ۳ فرضیه، پاسخ اولیه پژوهشگران به مسائل علمی است. شیوه بیان گزاره‌ای که قرار است فرضیه باشد، باید به صورت خبری باشد (رد گزینه ۱ که عبارتی پرسشی است) و نمی‌توان در آن قطعیتی را مدنظر داشت (رد گزینه ۲ که قید «حتماً» در آن دیده می‌شود). ضمناً فرضیه اگر در نظریه قرار گرفته باشد، دیگر فرضیه نیست، بلکه به یک «اصل یا قانون» تبدیل شده است (رد گزینه ۴).

۷۶ - گزینه ۳ مهم‌ترین دلیل عدم موفقیت برخی افراد در حل این مسئله، پیروی صرف از تجربه گذشته است. تجربه گذشته در صورت بازبینی راهگشای مفیدی خواهد بود.

۷۷ - گزینه ۴ کودکی دوم، دامنه سنی ۷ تا ۱۲ سالگی را شامل می‌شود که تا شروع بلوغ جنسی است.

۷۸ - گزینه ۳ حافظه کاری، افزون بر ذخیره‌سازی کوتاه‌مدت، کمک خوبی برای تفکر است.

۷۹ - گزینه ۳ روحیه مثبت حاصل از شرکت در مراسم مذهبی راه مستقیم، اجتناب از رفتارهای پرخطر جنسی راه غیرمستقیم و افزایش احساس حمایت اجتماعی نیز راه مستقیم است.

۸۰ - گزینه ۴ به ناتوانی در تصمیم‌گیری «تعارض» می‌گویند. تعارض سارا از نوع گرایش - گرایش است؛ چون به هر دو اولویت تمایل دارد.

پاسخنامه تشریحی

۸۱ - گزینه ۳ افراد المجتمع التَّقَاتِي (افراد جامعه فرهنگی) و المتقدّم (پیشرفته) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / مع إحتفاظ كلّ منهم بعقائده(هرکدامشان با حفظ عقایدشان) (رد سایر گزینه‌ها) / يتعایشون سلمياً (با یکدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز دارند)

۸۲ - گزینه ۳ با توجه به فعل (نگهداری کنید) افعال باید امر و در صیغه‌های دوم شخص جمع باشند (رد گزینه ۴) [تَحَفَّطِي: فعل امر در صیغه دوم شخص مفرد و مؤنث است] زیرا: لأنها (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

با توجه به (الأرض: زمین) که یک اسم مفرد و مؤنث است ضمیر متناسب با آن باید (ها) باشد (رد گزینه ۲) ضمیر (هما) برای مثنی استفاده می‌شود.
با توجه به اسم (مادران) ضمیر مخاطب جمع باید استفاده شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / ضمیر (هم) برای غائب استفاده می‌شود. / ضمیر (ک) برای مفرد مؤنث است.

۸۳ - گزینه ۲ العرب: عرب‌ها (جمع)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: يكاد: نزدیک است (فعل مضارع) / المياه: آب‌ها (جمع)

گزینه «۳»: تُشَاهَدُ: دیده می‌شود (مضارع مجهول) الصُّورُ: عکس‌ها (جمع)

گزینه «۴»: أُتِّدَّ: نجات داده شد (ماضی مجهول) دُنُوبُ: گناهان (جمع)

۸۴ - گزینه ۴ تبتدئ: شروع می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / بتعليم: با آموزش، با یاد دادن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / الحياة: زندگی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / تبدأ: آغاز می‌کند (رد سایر گزینه‌ها) / تدرّس الدروس: درس‌ها را می‌دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۸۵ - گزینه ۱ العلماء كالجبال: دانشمندان همچون کوه‌ها هستند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / لا يتأثرون بقدرة الضربات: تحت تأثیر ضربه‌ها قرار نمی‌گیرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / كما نرى في التاريخ: همان‌طور که در تاریخ می‌بینیم / أن من يقبل الضربات: کسی که ضربه‌ها را می‌پذیرد (رد تمامی گزینه‌ها به جز ۱) / يحصل على النصر: پیروزی را به دست می‌آورد یا کسب می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / لا من يتأثر بها: نه کسی که تحت تأثیر آنها قرار می‌گیرد (رد گزینه ۲)

۸۶ - گزینه ۴ غلط گزینه‌ها:

۱ - فقط کمی از گرمای هوا (به‌جز کمی از گرمای هوا) کار بکنند (کار می‌کردند)

۲ - این کوه بلند نیست (چه بیشتر یا زیاد است ارتفاع این کوه)

۳ - از وقوع حوادث بررسی (باید از وقوع حوادث بررسی) خطاها (خطاهایت)

۸۷ - گزینه ۲ میوه‌ها ← جمع است و «ثمره» مفرد است ← رد گزینه «۱»

صورت عربی حرف «ز» که «من» است در گزینه ۴ نیامده است. ← رد گزینه «۴»

آخرین: فاعل از نوع اسم ظاهر و فعل آن باید مفرد به‌صورت «يأكل» بیاید ← رد گزینه‌های «۳» و «۴»

نکته: وقتی فاعل به‌صورت اسم ظاهر می‌آید، فعل باید به‌صورت مفرد همان صیغه بیاید.

ترجمه متن:

همانا نفت منبعی از منابع انرژی است که انسان از زمان‌های قدیم آن را می‌شناسد و تنوع در رنگ آن بر ترکیبات شیمیایی گوناگون برای مخزن‌های مختلف نفت خام دلالت می‌کند. با وجود فراوانی نفت به‌صورت زیاد، منبعی تجدیدناپذیر به شمار می‌آید و انواع آن برحسب محل استخراج آن از آنچه بر ترکیب و شکل ظاهری آن تأثیر می‌گیرد، گوناگون می‌شود. نفت به اسم پترول نیز شناخته می‌شود؛ با وجود اینکه پترول، به اصطلاح، با گاز طبیعی پیوند می‌خورد. منشأ نفت میان بسیاری از دانشمندان تاکنون محل اختلاف بوده است. پس بعضی از آنها معتقدند که تشکیل شدن آن به قرار گرفتن بقایای موجودات زنده در معرض فشار زیاد و حرارت بالا برمی‌گردد و بعضی از آنها معتقدند که نفت منشأ آن معدن است به‌دلیل تأثیر و تأثر بخار آب در عمق زمین با برخی فلزات که به مرور و طی مراحل منجر به تشکیل نفت می‌شود و براساس این نظر و با اعتماد به این نظریه در بسیاری از مناطق، انسان برای استخراج نفت چاه‌هایی حفر کرده است.

۸۸ - گزینه ۴ ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱» انسان تلاش می‌کند تا شکل جدیدی از نفت را به دست آورد.

گزینه «۲» به دست آوردن نفت به مراحل مختلفی نیازمند است که حداقل آن کندن زمین است.

گزینه «۳» کسانی که در شهرهایی زندگی می‌کنند که در آن نفت وجود دارد.

گزینه «۴» تشکیل شدن نفت به فشار و زمان و حرارت بالا نیازمند است ← خط ۵ متن

۸۹ - گزینه ۱ ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱ « بین نفت و پترول تفاوتی وجود ندارد، هر دوی آنها طلای سیاه زیر زمین هستند و معنای واحد دارند. ← خط ۳ متن
گزینه ۲ « همانا نفتی که مردم قبل از عبور دادن از صافی‌ها از آن استفاده می‌کنند، رنگ‌های مختلفی دارد.
گزینه ۳ « همانا حرارت از اصول اساسی در تشکیل دادن نفت براساس نظریات مختلف است.
گزینه ۴ « همانا نفت از انرژی‌های قدیمی است و آن فراوان و متنوع است.
۹۰ - گزینه ۲ ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱ « همانا نفت از مهم‌ترین منابع انرژی است که انسان «خیراً» از آن استفاده کرده است. (واژه «خیراً» اشتباه است).
گزینه ۲ « نظر مشترکی درباره منشأ پیدایش نفت در قدیم در میان دانشمندان وجود ندارد. ← خط ۴ متن
گزینه ۳ « دانشمندان «اعتقاد ندارند» که باقی‌مانده‌های موجودات مثل درختان و ... از مواد اساسی برای تشکیل نفت هستند ← «اعتقاد ندارند» اشتباه است.
گزینه ۴ « اگر منشأ نفت معدنی باشد، برای تشکیل شدن به گذراندن مراحل متعدد «نیاز ندارد» ← «نیاز ندارد» اشتباه است.
۹۱ - گزینه ۱ اگر عددی بخواهد صفت باشد، باید بعد از معدود بیاید. در گزینه اول عدد «أولی» قبل از معدود است و طبعاً نمی‌تواند صفت باشد.
۹۲ - گزینه ۱ عَنی ← عَن + نون وقایه + ی (نون وقایه فقط با فعل و حرف‌هایی که به ضمیر «ی» متصل می‌شوند می‌آید و با اسم نمی‌آید).
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲ «: جُبنی ← جُبن (پنیر) + ضمیر «ی»
گزینه ۳ «: عینی ← عین (چشم) + ضمیر «ی»
گزینه ۴ «: حُزنی ← حُزن (اندوه) + ضمیر «ی»
۹۳ - گزینه ۳

در این عبارت ضمیر «تُم» اسم «كُنْتُم» و خبر آن «مَرَضی» می‌باشد که جمع مکسر و مفرد آن مریض است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خبر کانت؛ غایبه می‌باشد که اسمی مفرد است.

گزینه ۲: خبر لیست؛ نافعه می‌باشد که مفرد است.

گزینه ۴: خبر صار؛ «من أهُم» است که به صورت جار و مجرور آمده است.

۹۴ - گزینه ۱ در این عبارت مستثنی منه ذکر نشده است. ماهی‌های زینتی فقط شکارهای زنده را می‌خورند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲ «: حیوانٌ: مستثنی منه (حیوانی لال‌تر از زرافه در طبیعت یافت نمی‌شود).

گزینه ۳ «: التَّاسُ: مستثنی منه (مردم از کوه بالا نمی‌روند مگر نیرومندان)

گزینه ۴ «: الحیوانات: مستثنی منه (حیوانات پستاندار نمی‌توانند پرواز کنند مگر حَقَّاش)

۹۵ - گزینه ۴ سَتُشَاهِدُ: سَتُشَاهِدُ: فعل معلوم است نه مجهول و بر وزن تَفَاعَلَ از باب مفاعله

۹۶ - گزینه ۱ الزام (دوم) خبر است.

۲ - مَشِيَاً (مفعول مطلق نوعی)

۳ - إِسْخَاطَا (مفعول مطلق تأکیدی)

۴ - اِغْلَاقَا (مفعول مطلق تأکیدی)

۹۷ - گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱، جمله حالیه «هی مملوءة بالذائد» به همراه «واو» حالیه آمده است. اگر «واو» حالیه بر سر جمله اسمیه بیاید، جمله حالیه می‌سازد.

در گزینه ۲، «محتاجاً» حال و منصوب است.

در گزینه ۳، «مستمعاً» حال و منصوب است.

در گزینه ۴، «مُخْتَبِراً» مفعول به و منصوب است. / «صغیراً» صفت و منصوب است. / «كشفاً» مفعول به و منصوب و «كبیراً» صفت و منصوب است.

۹۸ - گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «وصولاً» مصدر فعل «يَصِلُ» از نوع مفعول مطلق تأکیدی است.

گزینه ۳: «ذکراً» مصدر فعل «أذْكَرُ» از نوع مفعول مطلق نوعی است.

گزینه ۴: «بُحْثٌ» مصدر فعل «يَبْحِثُ» از نوع مفعول مطلق نوعی است.

۹۹ - گزینه ۲ ترجمه صورت سؤال: «صبر در کارها به منزله سر بر بدن است.» در این عبارت درباره اهمیت صبر کردن گفته است که اهمیت آن به اندازه اهمیت سر بر روی بدن

است که اگر سر قطع شود انسان می‌میرد. در گزینه «۲» بیشترین ارتباط با این مفهوم را می‌بینیم.

۱۰۰ - گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

در گزینه اول، به جا آوردن حق مؤمن را از عبادت خدا برتر دانسته است که عبارت نادرستی است (دقت شود!)

در گزینه دوم، می‌گوید محبوب‌ترین مؤمنان نزد خداوند آن کسی است که حقیقت ادا شده باشد که نادرست است.

در گزینه سوم، بهترین عبادت را ادای حقوق مؤمنان دانسته است که با حدیث مرتبط و نزدیک است.

در گزینه چهارم، هر چند ممکن است کسی آن را صحیح بداند ولی در حدیث مذکور اشاره به حق مؤمن شده است نه همه.

۱۰۱ - گزینه ۱ ساسانیان، نام خود را از ساسان، نیای اردشیر بابکان، سر دودمان آن سلسله گرفته‌اند. ساسان، موبد نیایشگاه زرتشتی آنها را در شهر استخر، واقع در منطقه پارس بود.

۱۰۲ - گزینه ۱ رضاخان مهرة نظامی کودتا به‌عنوان فرمانده ارتش، لقب «سردار سپه» گرفت و پس از استعفای سید ضیاءالدین طباطبایی، در مقام وزیر جنگ روزه‌روز بر قدرت و نفوذ خود افزود.

۱۰۳ - گزینه ۲ نفوذ و قدرت قبیله‌ای مانند قریش چون متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منسجم نبود، باعث ایجاد حکومتی پایدار نشد.

۱۰۴ - گزینه ۱ قضاوت رسمی، بیشتر برعهده روحانیون زرتشتی و قضاتی بود که از سوی شاه یا حاکمان مناطق مختلف منصوب می‌شدند. روحانیون زرتشتی عمدتاً به اختلافات حقوقی و مدنی و قضات شاهی به جرایم سیاسی و نظامی رسیدگی می‌کردند. در دوره هخامنشی ترکیبی از قوانین و شیوه‌های دادرسی اقوام ایرانی و نیز اقوام و ملت‌های غیرایرانی تابع امپراتوری هخامنشیان، مبنای قضاوت بوده است. برخی از پادشاهان هخامنشی مانند کمبوجیه و خشایارشا درباره قانونی بودن برخی از کارهای خود با قضات شاهی مشورت می‌کردند.

۱۰۵ - گزینه ۳ با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام چندراگوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله موريا را بنیان گذاشت.

۱۰۶ - گزینه ۱ از مهم‌ترین ویژگی تاریخ‌نگاری روایی این بود که تاریخ‌نگاران هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها نمی‌کردند و عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.

۱۰۷ - گزینه ۴

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) علویان و موالی مهم‌ترین گروه مخالفان حکومت اموی را تشکیل می‌دادند.

پ) معاویه در زمان عمر به حکومت شام منصوب شد.

۱۰۸ - گزینه ۲ آقامحمدخان، با غلبه بر لطفعلی خان زند و سرکوب شورش حاکم گرجستان، در تهران که قبلاً آنجا را به پایتختی انتخاب کرده بود، تاج‌گذاری کرد.

۱۰۹ - گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

الف) مدینه یا مدینه‌النبی پیش از هجرت پیامبر (ص) یترب نام داشت.

ب) حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت، شش نفر از مردم یترب را که برای مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کردند.

پ) زمانی که از دسیسه مشرکان برای کشتن خود در دارالندوه آگاه شد.

۱۱۰ - گزینه ۴ مجلس، اختراع روسیه را رد کرد ولی نخست‌وزیر ایران، از ترس اشغال پایتخت، تسلیم شد و مجلس شورای ملی را منحل کرد و مجلس چندین کارشناس آمریکایی را برای اصلاح امور اداری - مالی و تعدادی کارشناس نظامی سوئدی را برای تأسیس نیروی ژاندارمری استخدام کرد.

۱۱۱ - گزینه ۴ - در دوران طولانی نخست‌وزیری امیرعباس هویدا، حکومت پهلوی برای تقویت و تحکیم پایه‌های اقتدار خود به اقدامات نمایشی دست زد.

- رژیم پهلوی در زمینه فرهنگی کوشید میان فرهنگ ایرانی و اسلامی تقابل مصنوعی ایجاد کند. پیرو همین سیاست و به بهانه ناهمخوانی تاریخ هجری شمسی با فرهنگ ایرانی، تاریخ شاهنشاهی را جایگزین تقویم هجری شمسی کرد.

۱۱۲ - گزینه ۱ نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم، ضمن مخالفت با این قرارداد، طرح ملی شدن صنعت نفت ایران را پیشنهاد کردند.

۱۱۳ - گزینه ۲ در آستانه تأسیس حکومت صفوی، حکومت مرکزی نیرومندی در ایران وجود نداشت و بر هر قسمت از کشور، افراد و خاندان‌های مختلف که رقیب و دشمن یکدیگر بودند، حکومت می‌کردند.

شکست ایران در جنگ چالدران در زمان شاه اسماعیل صفوی، پایتخت صفویان، تبریز را برای مدتی به اشغال عثمانی‌ها درآورد.

۱۱۴ - گزینه ۱ کشت تجاری به سرمایه بسیار نیاز دارد و به دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافت و در کنار مزارع غله تجاری، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می‌آید که در اصطلاح به آنها «کشت و صنعت» می‌گویند و از نظر کارشناسان محیط زیست، در کشت تک محصولی (پلانتیشن)، به دلیل اینکه مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است.

۱۱۵ - گزینه ۳ برای وقوع بارش باید دو عامل صعود و هوای مرطوب وجود داشته باشد و بیابان‌ها نواحی‌ای هستند که از یک یا دو عامل ایجاد بارش محروم‌اند.

۱ - استقرار مرکز پرفشار جنب استوایی مانند بیابان آتاکاما در آمریکای جنوبی و نامیب در آفریقا

۲- دوری از منابع رطوبت و شکل و جهت ناهمواری‌ها مانند بیابان گبی یا تکلماکان

- برای وقوع بارش باید دو عامل صعود و هوای مرطوب وجود داشته باشد.

۱۱۶- گزینه ۲ در هواشناسی سعی می‌شود عناصر و عوامل به‌وجودآورنده هوا مانند بارش، دما و... شناسایی شود تا در نتیجه این شناخت، بتوان وضع هوا را در کوتاه‌مدت پیش‌بینی کرد. تنوع آب‌وهوایی کشور را می‌توان در سه عامل جغرافیایی مورد بررسی قرار داد که این عوامل عبارت‌اند از: موقعیت جغرافیایی، ارتفاع و جهت کوهستان‌ها و توده‌های هوا که بیشتر به‌صورت ترکیبی آب‌وهوا را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند.

۱۱۷- گزینه ۱ تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند و دره‌های V شکل معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می‌گیرند.

پ) دو عامل مهم فرسایش در کوهستان‌ها، آب‌های جاری و یخچال‌ها هستند و تغییرات دمای شب و روز و یخ بستن آب در شکاف‌ها و درزها از عوامل مهم هوازدگی در کوهستان‌ها هستند.

۱۱۸- گزینه ۱ از آنجا که دما از سطح زمین به سمت عمق آن افزایش می‌یابد، در گوشته فوقانی حرکت همرفتی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می‌شود. شناخت موقعیت گسل‌ها در درک عمل زمین‌لرزه اهمیت زیادی دارد.

۱۱۹- گزینه ۳ راتزل معتقد بود اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی نداشته باشند و درصدد توسعه سرزمین‌های خود برنمایند، نابودی آنها حتمی است.

۱۲۰- گزینه ۱ آمایش سرزمین، تنظیم رابطه انسان، فضای جغرافیایی و فعالیت است و اینکه در کدام مناطق کشور باید بخش کشاورزی توسعه یابد، مربوط به ویژگی «توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور» می‌باشد.

۱۲۱- گزینه ۲ گزینه ۱: در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هرچه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

گزینه ۲: با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود.

گزینه ۳: رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب، جریان یابند مقدار آب آن‌ها بیشتر خواهد بود.

گزینه ۴: رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی و اتفاقی و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت است.

۱۲۲- گزینه ۴ بررسی عبارت‌های نادرست:

- رشته‌کوه ارسباران (قره‌داغ) در شمال منطقه کوهستانی آذربایجان قرار دارد.

- بخش اعظم چین‌خوردگی البرز، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.

۱۲۳- گزینه ۱ در بیشتر آن‌ها بر نابرابری میان شهر و روستا تأکید شده است. طبق این گزاره، شهر محل انباشت سرمایه، تولید کالاهای کارخانه‌ای و تمرکز اقتصادی است و مبادله‌ای نابرابر بین شهر و روستا جریان دارد.

۱۲۴- گزینه ۲ وندالیسم شهری ← خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی از انحرافات اجتماعی در شهرهاست.

فقر شهری ← درآمد کم، بیکاری و مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی به فقر شهری منجر می‌شود.

۱۲۵- گزینه ۳ الف) دره سیلیکون از اولین و مهم‌ترین نواحی صنایع نو و دارای فناوری پیشرفته در جهان است و به آن قلب صنایع فضای مجازی جهان نیز می‌گویند. شرکت‌های مستقر در دره سیلیکون هم با یکدیگر تبادل اطلاعات دارند و هم برای کسب سود بیشتر به رقابت شدید تجاری می‌پردازند. قسمت اول گزینه ۲ و ۳ به شهر علمی تسوکوبا اشاره می‌کند.

ب) ویژگی‌های مهم صنایع نوین عبارت‌اند از:

۱- قرار داشتن بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از محققان و متخصصان

۲- پیشرفت بر مبنای نوآوری و رقابت

۳- برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولیدشده به کشورهای دیگر جهان

۱۲۶- گزینه ۱ در این گزینه نمونه‌ای از مغالطه توسل به معنای ظاهری ذکر شده است که با به‌کارگیری دلالت‌های مختلف به‌جای یکدیگر این خطای ذهنی ایجاد می‌شود.

۱۲۷- گزینه ۲ لفظ شکل در گزینه ۲ به دلالت التزامی و در سایر گزینه‌ها به دلالت مطابقی به کار رفته است.

۱۲۸- گزینه ۱ نقیض «هیچ الف ب نیست.» ⇔ «برخی الف ب است.» قضیه موجهه جزئی در نتیجه موضوع و محمولش علامت منفی می‌گیرد. ممکن است این قیاس شرط اول یا دوم را نداشته باشد (رد گزینه ۲).

با توجه به شرایط اعتبار یکسان برای همه شکل‌ها؛ شکل چندم بودن تأثیری در اعتبار یا عدم اعتبار قیاس ندارد. هر گلی خوشبو است. برخی خوشبوها بهاری هستند. ⇔ برخی گل‌ها بهاری هستند (شکل اول) (رد گزینه ۲ و ۳). قیاسی که نتیجه‌اش موجهه است، قطعاً هر دو مقدمه‌اش موجهه است و شرط اول را دارد (رد گزینه ۴).

۱۲۹- گزینه ۲ عکس موجهه کلی، موجهه جزئی است و اگر موجهه کلی کاذب باشد، حکم عکس آن نامعلوم است، یعنی می‌تواند صادق یا کاذب باشد. اگر نسبت بین موضوع و محمول موجهه کلی که کاذب است تبیین باشد، حکم عکس آن هم کاذب خواهد بود، اما اگر منوجه باشد که مطلقاً باشد که موضوع عام‌تر از محمول است، حکم عکس آن صادق خواهد بود.

۱۳۰- گزینه ۲ با توجه به تطابق حالات تقابل و اقسام شرطی می‌توان گفت:

- حالت تناقض مطابق قضیه شرطی منفصل حقیقی است.

- حالت تضاد مطابق قضیه شرطی منفصل مانع الجمع است.
- حالت تداخل تحت تضاد مطابق قضیه شرطی منفصل مانع الجمع است.
- ۱۳۱ - گزینه ۳ از علامت جاندار بودن تنفس کردن است، پس هر موجودی که تنفس نکند غیرجاندار است. در نتیجه، گزاره منفصل حقیقی است. منفصل حقیقی، قضیه‌ای که قابل جمع در صدق و قابل جمع در کذب نیستند. یعنی موجود حتماً یا جاندار است یا تنفس نمی‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) جسم می‌تواند رسانا نباشد و غیرفلز هم باشد.
- (۲) قضیه می‌تواند حمله نباشد و یا منفصل حقیقی هم نباشد.
- (۴) شکل می‌تواند چهار ضلعی یا مربع نباشد، مثلاً مثلث باشد.
- ۱۳۲ - گزینه ۳ تعریف «الف»: جامع نیست زیرا شامل برخی پرندگان که پرواز نمی‌کنند، نمی‌شود (مانند شترمرغ). تعریف «ب»: مانع نیست چون مستطیل را نیز در بر می‌گیرد. تعریف «ج»: مانع نیست چون شامل سایر حیوانات دوا (مانند مرغ) می‌شود. تعریف «د»: مانع نیست زیرا سجع نیز سخن آهنگین است، اما شعر نیست.
- ۱۳۳ - گزینه ۴ در مدینه فاضله افراد مانند اعضای بدن برخی بر برخی تقدم دارند و نیز آنکه هر کسی متناسب با ویژگی‌ها و ظرفیت‌های خود در جایگاه مناسبی قرار گرفته‌اند. بنابراین جایگاه‌ها به‌صورت مساوی تقسیم نمی‌شوند.
- ۱۳۴ - گزینه ۲ بررسی عبارت نادرست:
- بعد غیرمادی انسان بهره‌مند از وجدان اخلاقی است. انسان در وجدان خود فضایل اخلاقی مانند عدالت را خوب می‌شمارد و ردیلت‌های اخلاقی مانند ظلم را بد به حساب می‌آورد.
- ۱۳۵ - گزینه ۴ درخت انگور و وجود دو مفهوم متفاوت و جداگانه هستند که در یک واقعیت واحد و یگانه هستند.
- ۱۳۶ - گزینه ۴ با اینکه انسان ذاتاً به فضایل گرایش دارد، اما خیلی وقت‌ها شاهد آن هستیم که افراد از فضایل استنکاف کرده و به سوی ردایل می‌روند و یکی از دلایل این است که گاهی کسب فضیلت‌ها با منافع و تمایلات جسمی انسان در تضاد است.
- ۱۳۷ - گزینه ۲ اتفاق به معنای چهارم با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست. (رد گزینه ۱) پذیرش اصل غایت‌مندی زنجیره حوادث با اثبات علت‌العلل محقق می‌شود نه وجوب علی معلولی. (رد گزینه ۳) نبود معلول به معنای نبود علت تامه است نه نبود علت ناقصه. چون اگر علت، ناقصه باشد، به طور قطع وجود معلول محقق نمی‌شود.
- ۱۳۸ - گزینه ۱ پروتاگوراس قائل به نسبیت در خود حقیقت است، فارغ از اینکه شناخت ما سلیقه‌ای و متفاوت است، حتی خود حقیقت نیز پایه ثابتی ندارد.
- ۱۳۹ - گزینه ۱
- او می‌گفت نمی‌توان گفت «نیستی، هست»، زیرا این جمله تناقض‌آمیز است. با عقل می‌توان به آن لایه باطنی و حقیقی هستی رسید. (رد گزینه ۲) فلسفه خود را به صورت شعر عرضه کرده و با بیانی شاعرانه به توصیف عقاید خود پرداخته است. (رد گزینه ۳) بنا به نقل افلاطون، سقراط در جوانی با وی ملاقات کرده است. (رد گزینه ۴)
- ۱۴۰ - گزینه ۳ از توصیفات افلاطون درباره سقراط می‌باشد. با هر کس که به او گوش می‌داد، مسائل اساسی خدانشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع را در میان می‌گذاشت. بحث‌های او به دل می‌نشست و به هر کجا که می‌رفت، مردم گرد او حلقه می‌زدند.
- ۱۴۱ - گزینه ۲ عدم هر یک از علل تامه یا ناقصه عدم معلول را در پی خواهد داشت. اما فقط وجود علت تامه است که وجود معلول را محقق می‌سازد. هر دو شرط لازم برای تحقق معلول هستند اما فقط علت تامه شرط کافی است.
- ۱۴۲ - گزینه ۳ این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال‌طلبی همراه با عبادات خالصانه، به تدریج و گام‌به‌گام حاصل می‌شود. (رد گزینه ۱) معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند. (رد گزینه ۴) برای دریافت چنین معرفتی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است. در شهود وحیانی، خداوند حقایق و معانی و حتی گاهی کلمات و عبارات خود را بر قلب پیامبر نازل می‌کند (رد گزینه ۲)
- ۱۴۳ - گزینه ۱ وجود، وجه مشترک موجودات است نه همه ماهیات. برخی ماهیات هنوز وجود نیافته‌اند (رد گزینه ۲). اگر وجود و ماهیت یکی بود، صرف تصور یک شیء امکان تحقق آن را واجب می‌ساخت در صورتی که این‌گونه نیست. بسیاری از ماهیات را در ذهن تصور می‌کنیم در حالی که موجود نمی‌شوند (رد گزینه ۳). برخی از ماهیات هستند که از وجودشان آگاهی، اما ماهیتشان به روشنی برای ما مشخص نشده است (رد گزینه ۴).
- ۱۴۴ - گزینه ۱ عبارت‌های گزینه ۲ و ۳ اگرچه به لحاظ محتوایی درست هستند ولی ارتباطی با موضوع سوال ندارند. در این بیت به دیدگاه ملاصدرا نزدیک می‌شویم که همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند و «وابستگی» و «نیاز به غیر»، سراسر وجود آن‌ها را فرا گرفته است.
- ۱۴۵ - گزینه ۴ بررسی عبارت نادرست:
- کتاب دانشنامه علائی به زبان فارسی است. ابواب مختلف حکمت در آن مندرج است. این کتاب در اصفهان و برای علاءالدوله، حاکم آن شهر نوشته شده است.
- ۱۴۶ - گزینه ۱ در دوره پهلوی اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود جدا شد و به سمت وابستگی به قدرت‌های جهانی رفت. وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام استقلال اقتصادی شناخت. با این حال استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست.

۱۴۷ - گزینه ۴ در نقطه (ه)، ۱۰۰ واحد کالای A و ۲۵۰ واحد کالای B تولید می‌شود. برای تولید بیشتر کالای A، نیاز است شرکت به سمت چپ و بالا در طول مرز امکانات تولید جابه‌جا شود، یعنی از نقطه (ه) به نقطه (الف) برویم. در نقطه (الف)، تولیدات شرکت ۲۵۰ واحد کالای A است؛ یعنی ۱۵۰ واحد بیشتر از تولیدات در نقطه (ه) است. همچنین شرکت، ۱۵۰ واحد کالای B در نقطه (الف) تولید می‌کند که ۱۰۰ واحد کمتر از تولید کالای B در نقطه (ه) است. بنابراین هزینه فرصت ۱۵۰ واحد کالای A بیشتر، ۱۰۰ واحد کالای B است. (که از تولید آن صرف‌نظر شده است).

۱۴۸ - گزینه ۱ الف) تولید در نقاط زیر مرز امکانات تولید ناکارا است.

ب) نقاط خارج از مرز امکانات تولید در صورت ثابت بودن منابع غیر قابل دستیابی‌اند.

ج) در صورت انتقال از نقطه (الف) به (د) ۲۰۰ واحد به تولید کالای A افزوده می‌شود و در ازای آن از تولید ۲۰۰ واحد کالای B صرف‌نظر می‌شود.

۱۴۹ - گزینه ۳ شرح گزینه نادرست:

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است و با اتکا به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان، به زانو در نمی‌آید.

۱۵۰ - گزینه ۴

سهم تولید مردم کشور که در داخل اقامت دارند + سهم تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند = تولید ناخالص ملی

$$250 = 35 + x$$

$$x = 215$$

سهم تولید خارجی‌ان مقیم کشور + سهم تولید مردم کشور که در داخل اقامت دارند = تولید ناخالص داخلی

$$310 = 215 + x$$

$$x = 95$$

۱۵۱ - گزینه ۴ در صورتی که آقای مکی سرمایه خود را صرف خانه کند، از پرداخت اجاره ماهی ۱۰ میلیون تومان رهایی می‌یابد.

$$10,000,000 \times 12 = 120,000,000 \text{ تومان}$$

پول خود را پس‌انداز می‌کند. (یعنی از پول اجاره منزل خلاص می‌شود).

اگر پولش را در بانک سپرده‌گذاری کند:

$$1,000,000,000 \times \frac{13}{100} = 130,000,000 \text{ تومان}$$

سود خالص از خرید طلا:

$$150,000,000 \text{ تومان}$$

سود شراکت با آقای مرادی:

$$15,000,000 \times 12 = 180,000,000 \text{ تومان}$$

انتخاب هوشمندانه، بیشترین سود را در پی دارد، پس باید سرمایه‌گذاری در فعالیتی مشترک با آقای مرادی را انتخاب کند. در این صورت هزینه فرصت، بهترین گزینه بعدی است که آن را از دست داده‌ایم؛ یعنی ۱۵۰ میلیون تومان سودی که از خرید طلا به دست می‌آوریم.

۱۵۲ - گزینه ۲

انواع مالیات مستقیم: مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد

انواع مالیات غیرمستقیم: عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف، مالیات بر ارزش افزوده

(الف)

$$\text{میلیون تومان} = 240 \times \frac{1}{5} = \text{مالیات بر دارایی} \times \frac{1}{5} = \text{مالیات بر درآمد اشخاص}$$

$$\text{میلیون تومان} = 288 = 240 + 48 = \text{مالیات بر دارایی} + \text{مالیات بر درآمد اشخاص} = \text{مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی}$$

مالیات بر شکر (مالیات بر مصرف) + عوارض خودرو + تعرفه‌های گمرکی = مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی

$$\text{میلیون تومان} = 230 = 15 + 35 + 180$$

۱۵۳ - گزینه ۴

$$x = \text{سهم دهک دهم (الف)}$$

$$\begin{cases} \text{سهم دهک دهم (سهم دهک دهم)} = 29\% \rightarrow x = 58 = 2x \\ \text{سهم دهک نهم (سهم دهک نهم)} = 16\% \rightarrow 13 = 29 - x \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \text{سهم دهک نهم} + \text{سهم دهک دهم} = 45 \\ \text{سهم دهک نهم} - \text{سهم دهک دهم} = 13 \end{cases}$$

میلیون نفر ۸۰ = ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ × ۱۰ = ۸,۰۰۰,۰۰۰ = جمعیت کل کشور ⇒ ۸,۰۰۰,۰۰۰ ÷ ۲ = ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ = جمعیت هر دهک

$$\text{سهام دهک هشتم (ب)} = ۵۰,۰۰۰ \times \frac{۱۲}{۱۰۰} = ۶,۰۰۰$$

(ج) ۸۰ درصد جمعیت پایین جامعه یعنی سهم دهک‌های اول تا هشتم:

$$۵۵\% = ۱۰۰\% - ۴۵\% = (سهم دهک‌های نهم و دهم - سهم تمام دهک‌ها) = سهم ۸۰\% جمعیت پایین جامعه$$

(د)

$$۱۳ = \text{شاخص دهک‌ها در کشور همسایه} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۹}{۲} = ۱۴٫۵$$

با توجه به این که هرچه شاخص دهک‌ها کمتر باشد وضعیت توزیع درآمد عادلانه‌تر است، پس توزیع درآمد کشور همسایه مناسب‌تر است و می‌توانیم نتیجه بگیریم که احتمالاً این کشور توسعه یافته‌تر است.

۱۵۴ - گزینه ۱ بررسی موارد نادرست:

(ج) در مرحله چهارم خرید هوشمندانه، ویژگی‌هایی از کالای هدف که بیشتر برایمان مهم است را مشخص می‌کنیم.

(د) مصرف مسئولانه مصرفی است که اجازه می‌دهد، چرخه تبدیل‌ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.

۱۵۵ - گزینه ۱

$$\text{میلیارد ریال } ۹۳۵ = ۱۰۰ \times ۹٫۳۵ = ۱٫۵ \times ۶۷,۲۹۰ = (\text{ارزش افزوده بخش کشاورزی}) = ۱٫۵ \times ۶۷,۲۹۰ = \text{ارزش افزوده بخش ساختمان}$$

$$\text{ارزش افزوده بخش صنعت} = \frac{۳۰}{۱۰۰} = \text{استهلاک سرمایه}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۱۱۷,۷۵۰ = ۳۹۲,۵۰۰ \times \frac{۳۰}{۱۰۰} = \text{استهلاک سرمایه}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۴,۷۲۸ = \text{خالص درآمد عوامل تولید از خارج}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۱,۱۱۱,۳۴۳ = ۶۷,۲۹۰ + ۳۹۲,۵۰۰ + ۵۴۵,۸۹۰ + ۱۰۰,۹۳۵ + ۴,۷۲۸ = \text{تولید ناخالص ملی}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۹۹۳,۵۹۳ = ۱,۱۱۱,۳۴۳ - ۱۱۷,۷۵۰ = \text{تولید خالص ملی} \Rightarrow \text{تولید ناخالص ملی} - \text{تولید ناخالص سرمایه} = \text{تولید خالص ملی}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۱۳,۸۹۱,۷۸۷٫۵ = \frac{۱,۱۱۱,۳۴۳,۰۰۰}{۸۰} = \frac{\text{تولید ناخالص ملی}}{\text{جمعیت کل}} = \text{تولید ناخالص ملی سرانه (ب)}$$

۱۵۶ - گزینه ۴ با در نظر گرفتن سال اول به عنوان سال پایه، میزان تولید کل به قیمت اسمی در این سال با میزان تولید کل به قیمت واقعی در همان سال برابر خواهد بود:

$$\text{میلیون ریال } ۲۳۰ = \text{تولید کل به قیمت واقعی در سال اول (پایه)} = \text{تولید کل به قیمت اسمی در سال اول (پایه)}$$

$$۱۰۰ \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل}} = \text{نرخ رشد تولید}$$

$$\text{میلیون ریال } ۲۵۳ = x = \text{تولید اسمی در سال دوم} \Rightarrow ۱۰ = \frac{x - ۲۳۰}{۲۳۰} \times ۱۰۰ = \text{نرخ رشد تولید اسمی در سال دوم نسبت به سال اول}$$

$$\text{میلیون ریال } ۳۴۱٫۲۵ = y = \text{تولید واقعی در سال سوم} \Rightarrow ۵ = \frac{y - ۳۲۵}{۳۲۵} \times ۱۰۰ = \text{نرخ رشد تولید واقعی در سال سوم نسبت به سال دوم}$$

۱۵۷ - گزینه ۱

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: حتی اگر یک کشور کالاهایی را از دیگر کشورها بخرد، هنوز با کمیابی و مبادله مواجه است.

گزینه ۳: متأسفانه نمی‌توانیم عسای جادویی را تکان دهیم و منابعی را خلق کنیم. به جای آن، ما به منابع در دسترس محدود شده‌ایم.

گزینه ۴: منابع تولید طبیعی مانند دانه‌ای است که کشاورز در زمین می‌کارد و خود کشاورز از منابع انسانی محسوب می‌شود.

۱۵۸ - گزینه ۴

مالیات بر حقوق: مالیات مستقیم

مالیات بر دارایی: مالیات مستقیم

مالیات بر مصرف برخی کالاها: مالیات غیرمستقیم

مالیات بر ارث: مالیات مستقیم

عوارض گمرکی و خدماتی: مالیات غیرمستقیم

۱۵۹ - گزینه ۴

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور

$$\Rightarrow \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل} = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} \Rightarrow$$

$$\text{نفر } ۳,۶۰۰,۰۰۰ = ۹۵۰,۰۰۰ - ۴,۵۵۰,۰۰۰ = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\text{جمعیت غیر فعال} + \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\text{جمعیت غیر فعال} - \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت فعال} = ۳,۶۰۰,۰۰۰ - ۷۲۵,۰۰۰ = ۲,۸۷۵,۰۰۰ \text{ نفر}$$

$$\text{جمعیت شاغل} + \text{جمعیت بیکار} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت شاغل} - \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{نفر } ۱,۶۲۵,۰۰۰ = ۱,۲۵۰,۰۰۰ - ۲,۸۷۵,۰۰۰ = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{۱,۶۲۵,۰۰۰}{۲,۸۷۵,۰۰۰} \times ۱۰۰ \approx ۵۶,۵۲ \text{ درصد}$$

۱۶۰ - گزینه ۴

مرحله ۳	مرحله ۲	مرحله ۱	مراحل
$۸۰,۰۰۰ + \left(۸۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}\right) =$ <p>تومان ۹۶۰۰۰</p>	$۶۵,۰۰۰ + \left(۶۵,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}\right)$ <p>تومان ۷۸۰۰۰</p>	$۴۰,۰۰۰ + \left(۴۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}\right)$ <p>تومان ۴۸۰۰۰</p>	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
$۸۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = ۱۶,۰۰۰$ <p>تومان ۱۶,۰۰۰</p>	$۶۵,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}$ <p>تومان ۱۳۰۰۰</p>	$۴۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰}$ <p>تومان ۸۰۰۰</p>	مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده
تومان ۱۳۰۰۰ -	تومان ۸۰۰۰ -	-----	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
$۱۶۰۰۰ - ۱۳۰۰۰ =$ <p>تومان ۳۰۰۰</p>	$۱۳۰۰۰ - ۸۰۰۰ =$ <p>تومان ۵۰۰۰</p>	تومان ۸۰۰۰ +	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده
$۸۰۰۰ + ۵۰۰۰ + ۳۰۰۰ = ۱۶۰۰۰$ <p>تومان ۱۶۰۰۰</p>			مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده

